

Vejledning / Råd og vink
Valgfagsbekendtgørelsen
Italiensk B

Undervisningsministeriet
Gymnasieafdelingen
2010

Italiensk B - Valgfag

Vejledning / Råd og vink

Gymnasieafdelingen 2010

Alle bestemmelser, der er bindende for undervisningen og prøverne i de gymnasiale uddannelser, findes i uddannelseslovene og de tilhørende bekendtgørelser, herunder læreplanerne. Denne Vejledning/Råd og vink indeholder forklarende kommentarer til nogle af disse bestemmelser, men indfører ikke nye bindende krav. Desuden gives eksempler på god praksis samt anbefalinger og inspiration, og den udgør dermed et af ministeriets bidrag til faglig og pædagogisk fornyelse. Citater fra læreplanen er anført i kursiv.

Der henvises generelt til vejledningerne for almen sprogforståelse, almen studieforberedelse og studieretningsprojektet samt til eksamensbekendtgørelsen. På fagets hjemmeside på EMU findes paradigmatiske eksempler, der viser, hvordan enkelt- eller flerfaglige forløb kan tilrettelægges.

1. IDENTITET OG FORMÅL	4
1.1 Identitet	4
1.2 Formål	4
2. FAGLIGE MÅL OG FAGLIGT INDHOLD	4
2.1 Faglige mål	4
2.2 Kernestof	6
2.3 Supplerende stof	7
3. TILRETTELÆGGELSE	7
3.1 Didaktiske principper	7
3.1.1 Kommunikativ kompetence	8
3.2 Arbejdsformer	9
3.2.1 Lytteforståelse	10
3.2.2 Læseforståelse	11

3.2.3 Samtalefærdighed	11
3.2.4 Mundtlig redegørelse	12
3.2.5 Skrivefærdighed	13
3.3 It og medier	14
3.3.1 Læse- og lyttefærdighed	14
3.3.2 Mundtlig sprogfærdighed	14
3.3.3 Skriftlig sprogfærdighed	14
3.3.4 Færdighedstræning	15
3.4 Samspil med andre fag	15
3.4.1 Italiensk i forbindelse med eksamensprojektet	16
4. EVALUERING	17
4.1 Løbende evaluering	17
4.2 Prøveform	17
4.2.1 Undervisningsbeskrivelser	17
4.2.2 Den mundtlige prøve	18
4.3 Bedømmelseskriterier	20
4.3.1 Den mundtlige prøve	20
4.4 Karakterbeskrivelser	20

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Italienskfagets tre sider (færdighed, viden og kultur) hænger uløseligt sammen, fordi de i større eller mindre grad altid indgår i arbejdet med italiensk, alt efter hvad der på et givet tidspunkt er særlig fokus på i undervisningen.

Italienskfagets kulturdelen belyser forhold i Italien i et aktuelt og historisk perspektiv. Kulturdelen omfatter det indhold, som fagets to andre sider arbejder med.

De to andre sider af faget angår de færdigheder og den viden, eleverne/kursisterne tilegner sig gennem italienskundervisningen.

Arbejdet med de italiensksproglige færdigheder sikrer, at eleverne/kursisterne både kan opnå en egentlig forståelse af kulturforhold i Italien, og at de på italiensk kan kommunikere mundtligt og skriftligt på hensigtsmæssig vis i relevante situationer.

Færdighederne er lytteforståelse, læseforståelse, færdigheder i at redegøre, samtale og skrive på italiensk samt i at forstå udtryk for kulturelle forhold og processer i Italien.

1.2 Formål

Ved hjælp af denne viden og disse færdigheder kan eleverne/kursisterne tilegne sig de fire kompetencer, som ifølge rapporten *Fremtidens Sprog* (Undervisningsministeriet 2003) udgør fremmedsprogens kernefaglighed.

- *sprogfag som vindue mod verden*
Eleverne/kursisterne skal kunne bruge italiensk som adgangsvej til at forstå, hvad der sker i det italienske samfund og i den italienske kultur og dermed opbygge en global orienteringsevne.
- *kommunikation med elevrelevante målgrupper*
Elev/kursisterne skal kunne kommunikere med elevrelevante målgrupper, dvs. det er elevernes/kursisters kommunikationsbehov, der er udgangspunktet. Men målgruppen er ikke kun den, som eleverne/kursisterne i deres øjeblikkelige situation oplever behov for at rette sig imod.
- *æstetisk forståelse og respons*
Italienske tekster er ikke kun et redskab, men også noget der skal opleves. Det betyder, at italienskfaget bør appellere til og fremelske litteratur-, kunst- og kulturoplevelser samt forståelse for og reaktion på disse.
- *interkulturel transmission*
Den interkulturelle kompetence er i fokus, fordi globaliseringen har øget bevidstheden om betydningen af at kunne aflæse og formulere budskaber i forskellige kulturelle situationer. Denne kompetence skal afspejle en moderne bevidsthed om evnen til at håndtere kulturel afstand, men bør også knytte an til konkrete pragmatiske færdigheder.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

De *faglige mål* angiver de kompetencer, eleverne/kursisterne skal tilegne sig gennem undervisningen. Disse kompetencer er de sigt punkter, som de følgende led i læreplanen (kernestof, tilrettelæggelse og evaluering) skal rettes ind efter. Nedenfor uddybes de enkelte faglige mål.

Eleverne/kursisterne skal kunne:

- *forstå hovedindholdet, når der tales et enkelt italiensk om kendte såvel som almene emner formidlet gennem forskellige medier*

Hermed menes, at eleverne/kursisterne skal vænnes til at forstå i hovedtræk uden at fokusere på detaljen. Kendte emner er emner, der er kendte for den person, der taler om dem, og kendte for eleverne/kursisterne via undervisningen. Almene emner er emner, som eleverne/kursisterne kan få brug for i en almindelig samtale, dvs. personrelaterede, nære eller alment kendte samfunds- og kulturrelaterede emner.

Lytteforståelse trænes gennem samtale i klassen og gennem lytteøvelser af forskellig art ved brug af forskellige medier. Det vil være hensigtsmæssigt at benytte sådanne lytteøvelser hyppigt, gerne flere gange om ugen.

- *deltage i samtale på et enkelt og sammenhængende italiensk om kendte såvel som almene emner*
- Eleverne/kursisterne skal kunne indgå i samtale om almene emner og om kendte emner på et enkelt og sammenhængende italiensk uden alt for mange pauser. Eleverne/kursisterne skal beherske den nødvendige grammatik, dog således at det er vigtigere, at eleverne/kursisterne udtrykker sig nogenlunde flydende, end at alle detaljer er korrekte.

- *læse og i hovedtræk forstå ubearbejdet italiensk skønlitteratur og sagprosa i et enkelt sprog*

Det er et fagligt mål, at eleverne/kursisterne skal kunne læse og forstå ubearbejdede italienske tekster inden for såvel skønlitteratur som sagprosa. Det betyder, at ubearbejdede tekster indgår naturligt i læsningen af emner, men der kan i et emne forekomme enkelte bearbejdede tekster, dog ikke fra begyndersystemer.

Ubearbejdede tekster er:

- Tekster og tekstuddrag, som er forsynet med forfatter og/eller kildeangivelse
- Tekster, forfattet med henblik på undervisning, som ikke adskiller sig fra autentisk italiensk
- Letlæsningstekster af en sværhedsgrad, der omfatter mindst 2500 ord
- Oversættelser til standarditaliensk af tekster skrevet på italienske dialekter
- Eventyr, sagn og legender af fælleseuropæisk oprindelse skrevet på italiensk

Tekster af ovennævnte typer, som er forsynet med glosser, anses ligeledes for at være ubearbejdede. For at sikre den faglige progression og for at nå de faglige mål for tekstlæsning er det nødvendigt at tilrettelægge emnelæsningen, således at eleverne/kursisterne hurtigt vænnes til at læse ubearbejdede tekster.

- *mundtligt redegøre for et kendt emne på et enkelt og sammenhængende italiensk*

Det er vigtigt, at eleverne/kursisterne bliver i stand til selvstændigt at redegøre for et kendt emne. Det betyder, at eleven/kursisten skal kunne fremlægge problemstillingen i et enkelt og sammenhængende sprog, uden at alle detaljer nødvendigvis er korrekte, men med brug af de mest elementære forbindere.

- *udtrykke sig skriftligt om kendte såvel som almene emner på et enkelt og sammenhængende italiensk*

Eleverne/kursisterne skal kunne skrive enkle tekster, dvs. de må gerne udtrykke sig ved hjælp af mange hovedsætninger.

- *anvende det erhvervede kendskab til italienske kultur- og samfundsforhold i samtale på italiensk og i arbejdet med de studerede emner*

I samtalen på italiensk anvendes viden og termer, således at de behandlede emner relateres til ovenstående forhold.

- *relatere det erhvervede kendskab til italienske kultur- og samfundsforhold til andre kultur- og samfundsforhold*

Eleverne/kursisterne skal kunne relatere til danske forhold såvel som til andre relevante landes forhold. Hvilke lande, der er relevante i denne sammenhæng, afhænger af flere faktorer, herunder bl.a. emnet, valgfag og elev-/kursistgruppen.

- *benytte viden om, hvordan man lærer fremmedsprog i arbejdet med italiensk*

For at give eleverne/kursisterne viden om, hvordan de mest effektivt lærer fremmedsprog, skal de trænes i forskellige sprogtilgængelsesstrategier som:

- hukommelsesstrategier, der fungerer som mentale links, til lagring og fremkaldelse af informationer, f. eks gennem ordforrådstræning.
- kognitive strategier, der fungerer som en hjælp til at opfatte og analysere sproget og dermed forme og revidere eleven/kursistens sproglige udvikling, f. eks læse- og lyttestrategier, strategier til hypotesedannelse og –afprøvning.
- kommunikationsstrategier, som f. eks kompensationsstrategier, der fungerer som en hjælp til at overvinde begrænsninger og forhindringer i kommunikationen i form af mangelfuld grammatik og manglende ordforråd, f. eks anvendelse af strategiske omskrivninger, gambitter såsom tøvord mv.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er de emner og teksttyper, som undervisningen skal omfatte. Kernestoffet er ikke opgjort i normalsideantal, men alene i emneoverskrifter. Der læses 3-5 emner efter begynderundervisningen.

Kernestoffet er:

- *de grundlæggende principper for sprogets opbygning og anvendelse, både vedrørende samtalers og teksters struktur og vedrørende den nødvendige syntaks og morfologi*

EksPLICIT grammatisk viden om sproget er underordnet anvendelsen af sproget, og der tales kun om de grundlæggende principper inden for såvel morfologi som syntaks. Den grammatik, der inddrages, skal være nødvendig for den konkrete anvendelse af sproget. Der arbejdes fra begyndelsen af forløbet med tekststruktur og samtaleopbygning, sådan at eleverne/kursisterne får redskaber til at overskue tekster og dialoger og gætte betydninger uden nødvendigvis at forstå detaljerne og især uden nødvendigvis at kende til samtlige regler for bøjning, ord dannelse eller ordstilling.

- *et grundlæggende ordforråd og idiomatik, som eleverne har brug for i samtaler både om almene emner og om de studerede emner*

Eleverne/kursisterne skal beherske et ordforråd og en idiomatik, der sætter dem i stand til at indgå i samtaler om almene og kendte emner.

- *de grundlæggende elementer i italiensk udtale og intonation, receptivt såvel som produktivt*

Der lægges ikke vægt på udtaleregler, men der trænes udtale, f. eks ved gentagelser i kor. Der lægges vægt på intonation, rytmiske grupper og på udtale af enkeltlyde. Der er imidlertid ikke tale om en systematisk gennemgang af udtaleregler. Træningen foregår ved lytteøvelser og gentagelser, så vidt muligt uden inddragelse af ortoepiske regler, så fokus kan ligge klart på lydsiden og ikke på forholdet mellem skriftbillede og lyd. Det betones, at der ikke prøves i oplæsning.

- *nutidige mundtlige og skriftlige litterære og ikke-litterære udtryksformer fra Italien*

Der er dermed tale om et udvidet tekstbegreb, hvorved alle talte såvel som skrevne tekster og artefakter kan inddrages (f. eks litteratur, reklamer, taler, musik, film, streams, podcast/vodcast).

- *historiske, kulturelle og interkulturelle forhold, der har relevans for de studerede emner*

Hvor det er relevant, sættes de studerede emner ind i en bredere italiensk og evt. international kontekst. Det vil her være oplagt at trække på elevernes/kursisternes viden fra andre fag eller indgå i et tværfagligt samarbejde med andre fag om et konkret emne. Endelig kan samarbejde med unge fra andre lande være med til at give eleverne/kursisterne interkulturel kompetence, f. eks i form af bevidsthed om og åbenhed over for kulturelle forskelle, samt viden om deres historiske kontekst. Mange kulturforskelle kommer til udtryk i sproget: semantiske distinktioner i ordforrådet, sproglige handlemønstre og sammenhængen mellem indhold og form i tekster.

- *aktuelle forhold i Italien; der skal indgå italiensk sproget materiale fra såvel trykte som elektroniske medier*

Aktuelle forhold skal belyses gennem italiensk sprogede tekster, men tekster på andre sprog, f. eks dansk og engelsk, kan indgå.

- *centrale samfundsmæssige forhold i Italien*

Det drejer sig her om at give eleverne/kursisterne et indblik i centrale sider af det italienske samfundsforhold, således at man i forbindelse med de læste emner inddrager basal viden om f. eks det politiske liv, kulturpolitiske forhold, skole- og uddannelsesforhold.

2.3 Supplerende stof

Ud over kernestoffet skal der inddrages supplerende stof, der er med til at opfylde de faglige mål.

Det kan f. eks være

- Ældre tekster
- Dansksproget materiale til belysning af kulturelle, historiske og samfundsmæssige forhold
- Hovedtræk i Italiens historie
- Særlige sproglige forhold: stil, dialekter, sociolekter, non-verbal kommunikation

Desuden vil kernestoffet kunne uddybes og perspektiveres via samspil med andre fag, jf. afsnit 3.4.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Alle sproglige delkompetencer, som de beskrives i læreplanen, skal indgå i arbejdet med emnerne på en sådan måde, at de støtter den skriftlige og den mundtlige kommunikation.

Undervisningen skal give eleverne mulighed for at erhverve sig den viden om sprog, der er nødvendig for at udvikle de kommunikative kompetencer. Lytte-, læse- og kommunikationsstrategier skal give eleverne redskaber til at kunne igangsætte og opretholde kommunikation, og eleverne skal trænes i forskellige sproglæringsstrategier, herunder i forskellige mundtlige og skriftlige udtryksformer.

Det anbefales, at læreren i forbindelse med såvel den sproglige som indholdsmæssige side af faget til stadighed tydeliggør det anvendelsesorienterede formål med undervisningen.

3.1.1 Kommunikativ kompetence

Det grundlæggende sprogsyn i læreplanen for italiensk er kommunikativt. Eleverne/kursisterne skal først og fremmest kunne klare forskellige kommunikationssituationer – de skal kunne lytte, forstå, tale, skrive og læse på italiensk.

De kommunikative kompetencer falder i to hovedområder: en lingvistisk kompetence og en socio-lingvistisk eller pragmatisk kompetence, dog således at sammenhængende sprogbrug prioriteres højere end sproglig præcision.

Det er altafgørende for elevernes/kursisternes evne til at udfolde sig og kommunikere på italiensk, at de undervejs i hele læringsprocessen opmuntres til aktivt at danne og afprøve egne hypoteser om sprogets opbygning. Det er således vigtigt i planlægningen af undervisningen at tage højde for, at eleverne/kursisterne skal have mulighed for at formulere sig selvstændigt på italiensk. Dette kræver både varierede arbejdsformer, jf. næste afsnit, og hyppig anvendelse af kommunikativt orienterede opgaver, og det forudsætter, at læreren i sine rettelser skelner mellem væsentlige og ikke væsentlige fejl.

Det er vigtigt i hele forløbet at være opmærksom på at inddrage såvel mundtlige som skriftlige grammatiske øvelser.

Grammatikundervisningen fortsættes og udvikles i forbindelse med emnelæsningen, og den strækker sig over hele forløbet.

I forbindelse med træning af mundtlig kommunikation arbejdes der med:

- Samtale, hvor eleverne/kursisterne erhverver sig viden om og forståelse for samtaleens grundlæggende struktur og bliver i stand til at bruge teknikker til at indlede samtalen, beholde ordet, give ordet videre, skifte emne, give feedback, konkludere samt afslutte.
- Præsentation af forberedt emne/billede, som trænes ved hjælp af bevidsthed om fremstillingens enkeltelementer: indledning, kerne, argumentation, diskussion og konklusion.

I forbindelse med træning af skriftlig kommunikation arbejdes der med forskellige discipliner, gående fra det enkle til det mere komplicerede: beskrivelser af dagligdags forhold, kreativ skrivning, redegørelser og analyse. Desuden kan der arbejdes med små skriftlige oversættelser fra dansk til italiensk, hvor der i højere grad fokuseres på den sproglige præcision.

Der arbejdes både procesorienteret og produktorienteret med såvel mundtlig som skriftlig kommunikation.

Viden om fremmedsprogstilegnelse og grammatik inddrages i stigende omfang alt efter elevernes/kursisternes sproglige niveau: fra sproglige øer (uanalyserede udtryk, altså sætninger og sætningsemner, hvis grammatik ikke forklares nærmere: f. eks bliver "sarebbe bello" behandlet som en glose, der betyder "det ville være dejligt") til større og større forståelse for sprogets struktur med hensyn til ord- og sætningsdannelse (morfologi og syntaks).

Undervisningen i grammatik, ordforråd, tekstanalyse og fremmedsprogstilegnelse inddrages i relevant omfang. Grammatik i ”relevant omfang” er f. eks den grammatik, der skal til for at kommunikere mundtligt og skriftligt på italiensk i forhold til at opfylde de faglige mål og det aktuelle niveau. Det betyder blandt andet, at man i gennemgangen af passato remoto fokuserer på 3. person og ikke på hele bøjningsparadigmet, og at man i gennemgangen af brugen af condizionale fokuserer på pragmatikken og talehandlingerne frem for på en systematisk gennemgang af hele anvendelsesområdet. Det vil sige, at man til en start kun introducerer brug af enkelte former såsom ”vorrei” i forbindelse med bestemte talehandlinger.

I arbejdet med tekster lægges der vægt på en bevidst progression fra referat til analyse. Det er vigtigt at understrege, at den læserorienterede litteraturlæsning er særlig velegnet til fremmedsprogundervisning, idet den giver eleverne/kursisterne en langt mere aktiv rolle, hvilket tvinger dem til at bruge sproget.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen tager naturligt udgangspunkt i et begynder-system, suppleret med materiale af forskellig art, såsom billeder, avisoverskrifter, korte videosekvenser og ubearbejdet materiale i tilknytning til begynderbogens tekststykker (f. eks enkle digte, sange og reklamer). Lige fra første time vænnes eleverne/kursisterne til at høre talt italiensk, og arbejdet med ordforråd og udtale vægtes højt. I den allerførste fase arbejdes med transparente ord, faste vendinger, sproglige øer og kun i ringe grad med grammatik. Efterhånden som det indarbejdede ordforråd vokser, vil det, for at imødekomme et stigende kommunikationsbehov, være nødvendigt at inddrage elementer af den grundlæggende syntaks og morfologi. Det vil i begynderfasen imidlertid være hensigtsmæssigt at fokusere på de dele af grammatikken, som er afgørende for udviklingen af den mundtlige udtryksfærdighed.

Arbejdet med det egentlige begynderstof bør ikke vare for længe. Det anbefales derfor, at undervisningen tilrettelægges således, at der bruges ca. 60 timer herpå. Det er dog ikke meningen, at man skal være færdig med den grundlæggende grammatik på de 60 timer.

Efter begynderfasen kan man i forbindelse med start på emnelæsning inddrage enkelte bearbejdede og lette ubearbejdede tekster: foruden sange, digte, mindre eventyr og fabler også lette sagprosatexter, korte noveller, lettere av-materiale kombineret med tekster.

Efter begynderundervisningen organiseres arbejdet hovedsageligt i emner, og de faglige mål integreres i dette arbejde. Således skal det ideelle emne:

- inddrage såvel tekst som lyd og billede
- omfatte tekster fra flere genrer
- medtænke kulturelle og samfundsmæssige forhold
- være dynamisk, dvs. det kan udbygges efterhånden
- kunne lægge op til samspil med andre fag
- integrere grammatikundervisningen, så eleverne/kursisterne oplever fagets discipliner som en helhed
- inddrage såvel skriftlighed som mundtlighed
- tage højde for, at både samtale- og præsentationskompetencen skal udvikles
- planlægges, så arbejdsformerne varieres

Hvis det ikke er muligt at finde lyd og billede med tilknytning til det konkrete emne, skal der arbejdes med lyd og billede i andre sammenhænge. Desuden er det vigtigt at understrege, at et emne ikke kan bestå af én tekst alene, da de faglige mål så ikke vil kunne opfyldes. Til gengæld kan én tekst indgå i flere emner.

At et emne er dynamisk betyder, at der arbejdes med det i flere omgange. Man kan f. eks påbegynde et emne på 1. år og udbygge og afslutte det på 2. år. Derudover kan man på et evt. A-niveau tage emnet op igen og afslutte det med en eller flere mere komplicerede og nuancerede tekster. Emnelæsningen afsluttes ved at arbejde overordnet med de emnerelevante gloser, fremdrage indholdet og perspektivere dette både for hver enkelt tekst og for emnet som helhed. Hvis emnet strækker sig over flere skoleår, er det vigtigt at lave delopsamlinger.

Arbejdsformerne varieres, således at der veksles mellem høj og lav styring. Den høje styring vil oftest være mest hensigtsmæssig i begyndelsen, hvorimod eleverne i den sidste halvdel af forløbet skal beherske mere selvstændige og studierelevante arbejdsformer.

3.2.1 Lytteforståelse

Lytteforståelse er afgørende for mundtlig kommunikation. Derfor er det vigtigt, at eleverne/kursisterne fra begyndelsen vænnes til at høre det talte sprog.

Læreren bør fra begyndelsen tilstræbe at tale italiensk i videst muligt omfang og i et naturligt tale-tempo. Eleverne/kursisterne lærer hurtigt at forstå f. eks instruktioner og ros/ris på italiensk, specielt hvis læreren gør udstrakt brug af transparente ord og støtter det talte gennem notater på tavlen og tonefald, gestik og mimik. Man opnår herved at vænne eleverne/kursisterne til at høre italiensk, men endnu vigtigere at vænne dem til at gætte sig frem til betydningen af det talte, selvom de måske kun har fanget nogle få ord.

Herudover må lyd- og billedmedier indgå som en naturlig del af undervisningen, hvor eleverne/kursisterne stifter bekendtskab med forskellige former for autentisk talt italiensk. Brug af billedsekvenser har den store fordel, at det visuelle indtryk støtter forståelsen, samtidig med at der automatisk finder en kulturformidling sted. Derfor bør der som hovedregel arbejdes med italiensk billedmateriale.

For at eleverne/kursisterne kan udvikle hensigtsmæssige lyttestrategier, skal de kende formålet med lytningen. De skal kunne gengive hovedindholdet, forstå specifikke oplysninger og kunne gøre rede for den/de talendes synspunkter.

Man kan forberede en lytteforståelsesøvelse med indledende øvelser, hvor andre færdigheder også kan trænes. Man kan arbejde med nyttigt ordforråd i relation til emnet, man kan læse en tekst, som knytter an til øvelsen eller se på billedmateriale, som introducerer emnet. På denne måde sker der en integration i træningen af færdighederne.

Eleverne/kursisterne kan demonstrere deres lytteforståelse gennem resumé på dansk eller italiensk, besvarelse af spørgsmål mundtligt eller skriftligt, samtale om emnet gennem inddragelse af indholdet i behandlingen af et emne mundtligt eller skriftligt eller ved løsning af multiple choice opgaver, evt. suppleret med billedmateriale.

3.2.2 Læseforståelse

Både for at styrke den sproglige indlæring med hensyn til syntaks og ordforråd og for at opbygge en viden om det italienske sprog og om italiensk kultur i bredere forstand er det vigtigt, at eleverne/kursisterne bliver gode læsere, og for at blive det må lysten til at læse være til stede. Tekstvalget må derfor kunne engagere eleverne/kursisterne, ligesom det er vigtigt, at eleverne lærer at benytte sig af forskellige læsestrategier alt efter formålet med tekstlæsningen. Læreren må derfor med jævne mellemrum instruere eleverne/kursisterne i læsestrategier og læsemåder og forud for behandlingen af en tekst gøre opmærksom på, hvad formålet med tekstlæsningen er, så eleverne/kursisterne kan hjælpes til at vælge en hensigtsmæssig læsemåde.

Intensiv læsning er en læsemåde, hvor der lægges vægt på detailforståelse af en tekst eller udvalgte afsnit. Denne læseform indebærer omhyggelige ordbogsopslag og noter til centrale punkter og vigtige detaljer.

Ekstensiv læsning er en hurtig gennemlæsning uden væsentlig brug af ordbog med henblik på at skabe en global forståelse, hvor målet er at danne sig et overblik over tekstens hovedindhold. Der fokuseres på overskrifter, billeder, grafiske fremstillinger og andet, der kan støtte forståelsen af teksten. Denne form for læsning er specielt nyttig i forbindelse med gennemlæsning af tidligere læst materiale og ved indsamling af materiale i forbindelse med belysning af et større emne, f. eks. projektarbejde, eller den kan benyttes til dele af en tekst. To måder at læse ekstensivt på er skimming og scanning. Skimming er en orienterende læsning, hvor man danner sig et overblik over teksten. Ved en scanning søger man derimod efter konkrete oplysninger. Begge måder bør trænes i undervisningen med indtænkning af progression. I starten kan det foregå ved læsning af avisoverskrifter med transparente ord, og senere kan det være hele tekster.

3.2.3 Samtalefærdighed

I samtalefærdighed ligger fokus på interaktionen mellem de samtalende, og samtalen er delvis uforudsigelig. Vigtige elementer er pragmatik, kommunikative strategier og elevens/kursistens evne til at forholde sig til almindelige, dagligdags emner. Samtalefærdigheden er således både produktiv og receptiv.

For at give eleverne/kursisterne mulighed for at bruge sproget, er det vigtigt at være opmærksom på, at klasseundervisning kan være bremsende for sprogproduktionen, idet der er mange om at få del i taletiden. Derfor vil hyppig brug af par- og gruppearbejde være hensigtsmæssig i udviklingen af elevernes/kursisternes samtalefærdighed.

At arbejde med samtalefærdighed i et begynderprog er en langsom proces, der kræver en energisk indsats, tålmodighed og realistiske forventninger. Dette betyder imidlertid ikke, at man ikke kan stille krav til eleverne/kursisterne. Tværtimod er det vigtigt, at man hele tiden udfordrer eleverne/kursisterne og giver dem lidt mere, end de egentlig er i stand til umiddelbart at forstå.

I starten vil samtalen typisk bestå af mini-dialoger med udgangspunkt i konkrete og enkle kommunikative situationer, eksempelvis præsentationer og samtaler med udgangspunkt i billeder og dagligdags emner, sådan som de dukker op i begyndersystemet.

Det er ligeledes vigtigt fra starten at få opbygget et "minisprog" eller "klassesprog", så eleverne/kursisterne hurtigt får en fornemmelse af, at de kan udtrykke sig på italiensk. Eleverne/kursisterne skal hurtigt lære nyttige udtryk til at kommunikere i klasserummet. Desuden skal

eleverne/kursisterne arbejde aktivt med et centralt ordforråd og basale grammatiske konstruktioner bygget op omkring dagligdags situationer.

Gradvist kan samtalerne udvides til at have flere deltagere og emnetilgangen til at blive mere kompleks. Eleverne/kursisterne skal træne at tage ordet i en samtale, bruge gambitter, vise enighed og uenighed, afvise argumentation eller modargumentere, samt konkludere.

Arbejdet med ordforråd fortsættes efter den deciderede begynderundervisning. For at lære, huske og kunne anvende nye ord og vendinger, skal eleverne/kursisterne høre, se, bearbejde og anvende dem mange gange. Det kræver stor variation i både receptiv og produktiv bearbejdning af ordforrådet, idet ordene bedst huskes, hvis eleverne/kursisterne træffer dem igen og igen i forskellige sammenhænge, som helst skal have et autentisk, kommunikativt præg, så eleverne/kursisterne får opfattelsen af, at sproget kan bruges til noget, der er relevant for dem nu eller i kommende situationer i privatliv, samfunds- og arbejdsliv.

Nye ord læres bedst gennem et autentisk sprogligt input af passende sværhedsgrad på de forskellige trin, f. eks. tekster, lytteøvelser og gerne videoklip, fordi billedet understøtter forståelsen. Det sproglige input skal være så svært, at det indeholder en del nye ord, men så let, at der også er mange gængselige ord.

Ordforråd

Da der arbejdes emneorienteret i undervisningen, er det nærliggende at arbejde med ordforråd for at lette hukommelsesarbejdet for eleverne/kursisterne. Der kan laves ordlister både til det overordnede emne og de enkelte tekster, og ordene kan samles i semantiske felter inden for bestemte områder og anskueliggøres ved hjælp af mindmaps. Ligeledes kan eleverne/kursisterne trænes i at sammenstille beslægtede ord f. eks. på grundlag af afledning, sammensætning, syn- og antonymi etc.

Det er vigtigt, at eleverne/kursisterne også får lejlighed til selv at anvende ordene, helst i autentiske situationer, f. eks. i mundtlige situationer, der ligner dem, hvori det sproglige input blev givet, det være sig små simulationer, dialoger, længere samtaler, forespørgsler, diskussioner, rollespil etc.

Til trods for et bevidst arbejde med opbygning af et ordforråd kan det ikke undgås, at mangelen på gloser vil være en hæmsko for den sproglige udfoldelse, og det er derfor vigtigt at lære eleverne/kursisterne forskellige kommunikationsstrategier, f. eks. ved at lære dem at benytte synonymer, antonymer, definitioner, overbegreber og parafraseringer.

Elevernes/kursisternes stolthed over deres voksende ordforråd og dermed deres motivation for videre arbejde med sproget kan styrkes ved af og til at lade dem gøre status og reflektere over, hvilke emner de nu er i stand til at læse om, føre en dialog om og hvilke kommunikationssituationer, de kan mestre på italiensk.

3.2.4 Mundtlig redegørelse

For at vænne eleverne/kursisterne til at have ordet i længere tid ad gangen og træne dem i at bruge alle tænkelige hjælpemidler, når de skal formidle et mundtligt budskab, er det vigtigt allerede på et tidligt tidspunkt at vænne eleverne/kursisterne til at holde små oplæg for hinanden.

Arbejdet med ordforrådet vil her være koncentreret om det ordforråd, der knytter sig til den tematik eller det emne, eleverne/kursisterne arbejder med, men også om de forskellige forbindere, elever-

ne/kursisterne skal bruge for at få sammenhæng i deres fremstilling, f. eks overgangs- og årsagsmarkører.

En øvelse, de kan klare på et tidligt tidspunkt i forløbet, er at fremlægge et resumé af et emne bearbejdet i fællesskab eller at præsentere et billede. Det skal gøres klart, at det er vigtigt at anvende et enkelt og præcist sprog og fremlægge stoffet med en klar struktur - gerne støttet af et præsentationsprogram eller lignende. Fordelen ved at vænne eleverne/kursisterne til at fremlægge et område kendt af alle er dels, at eleven/kursisten, der skal fremlægge, kan koncentrere sig om fremlæggelsesmåden, og dels, at tilhørerne er inde i emnet og ordforrådet.

Efterhånden som den mundtlige udtryksfærdighed udbygges, øges kravene til fremlæggelsen både med hensyn til indhold og fremlæggelsesform. Hvad angår indholdet, skal eleverne/kursisterne nå frem til at kunne fremlægge et selvstuderet stof af større eller mindre omfang f. eks i forbindelse med fremlæggelse af mindre par- eller gruppearbejde, projektarbejde og eksamen.

3.2.5 Skrivefærdighed

Nyere forskning påpeger, at der er et uudnyttet læringspotentiale i at inddrage skrivning mere systematisk i fagene, og det er således væsentligt, at man indtænker skriftlighed som middel til at lære faget.

Der skal her skelnes mellem to former for skrivning. Den ene er *tænkeskrivningen*, der tjener til at støtte tekstforståelse og udvikle tanker og ideer. Den er derfor også egnet som igangsætter af den anden type skrivning, *formidlingsskrivningen*, som skal rettes til en modtager, hvad enten det drejer sig om gruppen, klassen, læreren eller en større offentlighed.

Det er vigtigt, at eleverne/kursisterne er klare over faren ved at forsøge at oversætte sætninger, de først har formuleret på dansk. Det vil ofte bringe dem ud i alt for komplicerede konstruktioner, som de ikke magter. Derfor er det en mere hensigtsmæssig skrivestrategi, at eleven/kursisten spørger sig selv: Hvordan kan jeg – med de sproglige midler, jeg behersker – udtrykke det, jeg gerne vil sige? Der skal arbejdes med både bundne og fri opgaver, og her er det især vigtigt, at der også arbejdes med de friere opgaver, som netop udvikler elevernes/kursisternes eget sprog og understøtter den mundtlige sprogfærdighed i højere grad end de bundne opgaver. De friere opgaver er f. eks resumeer, referater, beskrivelser, analyser, logbøger, som skrives regelmæssigt.

Læreren skal hjælpe eleverne/kursisterne i skriveprocessen, og hjælpen omfatter både form og indhold. Det anbefales, at der arbejdes med strukturering af opgaver f. eks ved hjælp af mindmap og også med arbejdets tilrettelæggelse, hensigtsmæssige fremgangsmåder, f. eks hurtigskrivning, frem for at slå gloser op løbende.

De skriftlige opgaver bør så vidt muligt have relation til de tekster og emner, som behandles i undervisningen, da det er vigtigt for indlæringen, at opgaverne har relevans for det samlede forløb, hvilket altid er tilfældet, når de handler om de aktuelle tekster og emner.

Rettestrategier

Der er mange forskellige rettestrategier. Fælles for gode rettestrategier er, at feedback afpasses efter, hvor i forløbet man befinder sig, efter den enkelte elevs/kursists stærke og svage sider og efter, hvad lærerens hensigt med den enkelte skriveopgave er. En selektiv rettestrategi – f. eks minimal marking - virker ofte mere motiverende på eleven/kursisten end en strategi, der har som mål at påpege alle en opgaves fejl og mangler.

Feedback kan både handle om det produkt, eleven/kursisten afleverer, og den proces, der har ført frem til produktet. Ofte vil en kombination af mundtlig og skriftlig feedback være hensigtsmæssig. I

skriftlige og mundtlige kommentarer til opgaven kan læreren gøre meget for at fremme en konstruktiv holdning hos eleven/kursisten. Det er vigtigt at fokusere på både positive og negative sider ved produktet. I stedet for at afsige en dom over elevens/kursistens opgave kan læreren komme med forslag til, hvad der kunne tilføjes og ændres. Det er ligeledes vigtigt, at eleverne/kursisterne selv er med til at definere deres fokusområder, og at der arbejdes med få fokuspunkter ad gangen.

3.3 It og medier

IT anvendes som et didaktisk og pædagogisk læringsredskab, der anvendes som et aktivt og medspillende element i undervisningen, og som anvendes løbende som et naturligt og integreret redskab.

Integration af IT og medier i undervisningen bidrager til variation, aktualitet og færdighedstræning i undervisningen. Samtidig muliggør anvendelsen af IT og medier i undervisningen, at læringsprocessen hos den enkelte elev rykkes i centrum, ligesom den fremmer mulighederne for undervisningsdifferentiering.

Anvendelsen af IT i undervisningen understøtter elevcentrerede og projektorienterede arbejdsformer, og der er fokus på elevaktiverende undervisning med det formål at fremme elevernes læringsproces og læringsresultat.

IT anvendes til at udvikle de fire færdigheder, dvs. *læse, lytte, tale og skrive*.

3.3.1 Læse- og lyttefærdighed

Et bredt udbud af medier, både tekstbaserede og ikke-tekstbaserede, anvendes i undervisningen for at sikre, at eleverne oplever sproget i autentiske sammenhænge. Desuden ses anvendelsen af medier som en kilde til nyt fagligt indhold, hvorigennem eleverne formidles et aktuelt og opdateret Italiensbillede.

Udbuddet af medier skal desuden anvendes til sprogligt at arbejde med elevernes læse- og lyttefærdigheder. Eleverne skal undervises i læse- og lyttestrategier med det overordnede formål at styrke deres receptive kompetencer, så de bliver bedre i stand til at læse tekster og forstå talt italiensk.

Som supplement til tekstbaserede medier kan blandt andet filmklip, kortfilm, musikvideoer, reklamer og nyhedsindslag med fordel inddrages.

IT og medier er desuden centrale i forbindelse med informationssøgning. Eleverne kan i forbindelse med tekstarbejdet lære at søge yderligere og aktuel information på internettet.

Det bør gøres klart for eleverne, at det ved alt arbejde med stof fra nettet er vigtigt at angive kilde. Samtidig er det vigtigt at træne eleverne i at vurdere tekster med hensyn til lødighed og anvendelighed.

3.3.2 Mundtlig sprogfærdighed

Elektronisk kommunikation anvendes til at udvikle elevernes mundtlige sprogfærdighed med det formål at styrke udtale og fluency.

Elektronisk kommunikation kan faciliteres ved deltagelse i diskussionsfora eller i forbindelse med internationalt samarbejde, hvor eleverne er i elektronisk kontakt med jævnaldrende fra andre lande og eksempelvis kommunikerer via chat eller Skype. Herved opleves sproget i en autentisk situation og gøres anvendelsesorienteret.

Elevproducerede podcasts og videofilm anvendes ligeledes til at udvikle elevernes mundtlighed, som dog også træner skriftlig sprogfærdighed, herunder grammatisk viden og kunnen. Podcasts produceres eksempelvis i programmet *Audacity*, men kan med fordel også produceres på mobiltelefoner, som blandt andet også er velegnede til at optage kortere filmsekvenser.

3.3.3 Skriftlig sprogfærdighed

Det kan anbefales at bruge processkrivning ved udarbejdelse af skriftlige opgaver, ligesom det anbefales at gøre brug af elektronisk opgaveaflevering og elektronisk retning. Opgaverne afleveres typisk i flere omgange. I forbindelse med retning af skriftligt arbejde kan læreren gøre brug af et elektronisk retteprogram eller anvende kommentarfunktionen i *Word*. Eleverne kan samle og gemme deres materialer i elektroniske mapper. De kan dermed bedre få overblik over deres udvikling og kan således selv være med til at definere (del)mål ud fra egne behov og læringsstil.

Tekstresuméer, mindmaps, PowerPoints, opsamlende refleksioner indgår ligeledes i arbejdet med skriftlighed i faget og kan ligeledes med fordel gemmes i elektroniske mapper for den enkelte elev eller de enkelte hold.

Det anbefales også at gøre brug af nye skriftlige genrer, der understøtter kollaborativ læring, eksempelvis wiki-skrivning, blogs og skriveprogrammet google.docs.

I forbindelse med elevernes skriftlige arbejde er det vigtigt at diskutere kilder og emner som snyd og selvstændighed i forbindelse med brug af IT og medier.

På internettet findes adskillige oversættelsesprogrammer. Disse bør introduceres for eleverne, således at de får en forståelse af programmernes muligheder i almindelighed og af deres begrænsninger i særdeleshed. Det skal naturligvis i arbejdet hermed understreges, at oversættelsesprogrammer IKKE er et tilladt hjælpemiddel.

3.3.4 Færdighedstræning

Som supplement til træningen af den mundtlige og skriftlige sprogfærdighed anvendes relevante elektroniske glose- og grammatikøvelser.

Resultaterne af indledende screeninger eller test skal følges op af midler til at forbedre den enkelte elevs problemområder. I starten vil det oftest dreje sig om manglende grammatiske færdigheder, hvor læreren parallelt med eller i forlængelse af forløbet i Almen Sprogforståelse kan introducere velegnede IT-programmer.

Det er en god idé, at læreren selv udvikler sproglige øvelser, som er integreret i det aktuelle tekstarbejde, således at de to områder understøtter hinanden, og relevansen af de sproglige øvelser bliver tydeligere og det fra tekstarbejdet kendte ordforråd fæstnes. Både glosser og grammatik læres bedst i en relevant sammenhæng. Sådanne tekstrelaterede elektroniske sprogøvelser kan tilpasses forskellige niveauer.

3.4 Samspil med andre fag

Italiensk B indgår i samspil med andre fag, hvor det er muligt.

Det er i dette samspil vigtigt, at italiensk bidrager til en globaliseret opfattelse af de studerede emner gennem elevernes/kursisternes kernefaglige viden om Italiens kultur og samfundsforhold.

Italiensk vil kunne indgå i samspil med andre fag på forskellige måder og niveauer, f. eks i tema- og projektforsøg.

Da italiensk er et begynderprog, er det vigtigt, at teksterne tilpasses det niveau, eleven er på sprogligt. Det er vigtigt, at teksterne på italiensk ikke er for svære, så den faglige udfordring i forbindelse med samspillet med andre fag ikke erstattes af frustrationer over manglende forståelse af materialet. Der vil være brug for i en vis udstrækning at bruge tekster på dansk eller evt. engelsk. Hvis der indtages svære tekster på italiensk, kan læreren evt. lave et resumé på et letforståeligt italiensk eller på dansk, så eleven opnår forståelse for og indsigt i de sammenhænge, der kan etableres på tværs af de forskellige fag, der indgår i samarbejdet.

Det vil være naturligt at dele samspillet mellem fagene op i følgende punkter:

Den kulturelle dimension

. Eleverne/kursisterne skal arbejde med deres kulturelle og interkulturelle kompetence ved at arbejde med kulturteorier, ved at arbejde med dansk kultur og fremmedsproglig kultur set i et historisk perspektiv og ved at arbejde med disse kulturers betydning i almene sammenhænge.

Emnerne kan være:

- nationale kulturforskelle
- nationale stereotyper og fordomme
- landeportrætter
- ungdomskulturer i Europa
- reklamer i forskellige lande som udtryk for kultur
- samspillet natur og kultur.

Den sproglige og kommunikative dimension

Målet med den sproglige og kommunikative dimension er at sikre, at eleverne/kursisterne kan anvende et sprogligt begrebsapparat, hvilket vil sige et grammatisk beredskab med fælles grammatisk terminologi, og at de kan anvende et relevant sprogbrug i forskellige konkrete kommunikationssituationer.

Emnerne kan være:

- Overførsel af leksikal viden fra et sprog til et andet ved hjælp af beslægtede og transparente ord (herunder ordenes etymologi)
- Brug af ordbøger, såvel trykte som elektroniske
- Kommunikationsstrategier, herunder kropssprogets betydning i kommunikative situationer.
- Præsentationsteknik og feedback/konstruktiv kritik
- Informationssøgning.

3.4.1 Italiensk i forbindelse med eksamensprojektet

Eksamensprojektet (jf. hf-enkeltfagsbekendtgørelsen) omfatter flere fag. Sproget i synopsis og den mundtlige prøve er dansk, men i tilfælde af at der arbejdes med fremmedsprogede tekster, citeres disse på originalsproget.

Når italiensk indgår i eksamensprojektet, skal en passende del af det materiale, der anvendes i behandlingen af problemstillingen, være italiensk sproget, og den type tekstarbejde, der hører faget til, skal tilgodeses. At der også kan optræde oversatte tekster i elevens samlede materialevalg, er helt naturligt.

Bedømmelsen af eksamensprojektet sker på grundlag af en helhedsvurdering af den mundtlige præstation i forhold til de faglige mål i de fag, der indgår i projektet.

I bedømmelsen inddrages det, hvorvidt eksaminanden formår at inddrage flere fags faglighed i behandlingen af problemstillingen. Desuden lægges der vægt på, at de faglige mål i de indgående fag er opfyldt. Med henblik på vurdering af eksaminandens mundtlige præstation i forhold til de relevante italiensk faglige mål vil det indgå, i hvilket omfang eksaminanden bringer de relevante faglige mål i spil i forhold til det materiale, der inddrages. Fokus i behandlingen af tekstmaterialet indstilles efter det overordnede emne/tema.

Det forventes, at eleven i synopsis redegør for de metoder, der er anvendt i arbejdet med emnet, og i forbindelse med italiensk kan metoden, jf. ovenfor, typisk være tekstanalyse med henblik på dokumentation af tekstforståelse og refleksion herover og analyse af typiske samfundstræk i Italien.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Der skal foregå en løbende evaluering og selvevaluering af elevernes/kursisternes mundtlige og skriftlige færdigheder. Evalueringen skal være fremadrettet og rettet til elever og lærer og har som formål både at justere undervisningen og give forslag til, hvordan den enkelte elev gradvist bliver i stand til at udvikle sine faglige kompetencer og dermed opfylde de faglige mål. Dette kan f. eks. gøres ved brug af test til selvevaluering, portfolio eller læringslogbog.

Ved tilrettelæggelsen af screeninger eller test bør man som lærer fokusere på, at de fem kommunikative færdigheder lytteforståelse, samtalefærdighed, læseforståelse, mundtlig redegørelse og skrivefærdighed alle evalueres undervejs i forløbet. Screeninger og test tilrettelægges under hensyntagen til aktuelt niveau og med den sproglige progression samt kernestoffet for øje.

Fokus i den fremadrettede evaluering forskydes fra systematisk fejlfinding til diagnosticering af særlige indsatsområder hos den enkelte elev/kursist, således at eleven/kursisten ikke skal koncentrere sig om alt på én gang, men får mulighed for at lære i små, overskuelige bidder. Det er vigtigt at være opmærksom på, at visse fejl kan være udtryk for, at eleven/kursisten bevæger sig i den rigtige retning, og sådanne fejl bør fremkalde en positiv, men korrigerende tilbagemelding fra læreren. En sådan fejl kan f. eks. være ”ha prenduto”, som er en logisk slutning ud fra de regelmæssige verbers bøjningsstruktur, og som viser, at eleven/kursisten er i stand til at overføre og generalisere allerede indlært viden.

I forbindelse med både mundtlig og skriftlig udtryksfærdighed kan læreren vælge at give differentieret feedback, således at nogle elever/kursister får kommentarer til alle fejl, mens andre får respons efter forskelligt fokus: possessive pronominer, kongruens etc. Det er vigtigt at påpege fremskridt inden for de valgte fokusområder og give positiv kritik der, hvor eleven/kursisten klarer de sproglige og indholdsmæssige udfordringer. Det anbefales at inddrage eleverne/kursisterne aktivt i retteprocessen, dvs. anvende diverse rettenøgler samt minimal retning, hvor læreren markerer en fejl ved hjælp af en streg. Eleven/kursisten skal herefter selv finde og rette fejlen. Det kan også være en god idé i perioder kun at markere udvalgte eller typiske fejl.

4.2 Prøveform

4.2.1 Undervisningsbeskrivelser

Undervisningsbeskrivelsens hovedformål er at sikre, at eleverne har den nødvendige information vedr. eksamen og at censor kan forberede sig til at varetage sit hverv som censor. For hvert emne skal der udarbejdes en skriftlig undervisningsbeskrivelse i overensstemmelse med den skabelon, som Undervisningsministeriet har udsendt.

Undervisningsbeskrivelsen skal for hvert forløb angive dets titel, indhold, omfang, særlige fokuspunkter og væsentligste arbejdsformer. Under ”Indhold” skal fremgå både, hvilket undervisningsmateriale, der er anvendt, og hvorledes det fordeler sig på kernestof og supplerende stof. For at prøvegrundlaget kan stå helt klart er det nødvendigt at angive præcis, hvilke sider der er læst, hvis der for eksempel er tale om et uddrag af en roman.

Af rubrikken ”særlige fokuspunkter” skal fremgå, hvilke af læreplanens faglige mål og delmål der især har været i fokus i undervisningsforløbet, og hvilke faglige og overfaglige kompetencer der i særlig grad har været i centrum. Det er indlysende, at samtlige faglige slutmål ikke kan være i fokus i alle forløb, og da slet ikke fra undervisningens begyndelse. Derfor er det vigtigt at opstille forskellige delmål for de respektive forløb. Dette skal afspejles i undervisningsbeskrivelsen, hvor det kort beskrives, på hvilken måde progression har været indtænkt i forløbet og i det overordnede arbejde hen i mod de faglige slutmål.

Det er vigtigt, at emnets faglige fokus beskrives. Emnets titel og benyttet litteratur kan ikke gøre det ud for en sådan beskrivelse. Beskrivelsen bør være kort, men af et omfang, der sætter en udenforstående ind i det overordnede indholdsmæssige perspektiv med forløbet
Undervisningsbeskrivelsen dokumenterer, at undervisningen har været tilrettelagt med det nødvendige antal emner.

4.2.2 Den mundtlige prøve

Den mundtlige eksamen bedømmer, i hvilken grad eksaminanden lever op til de faglige mål (læreplanens punkt 2.1).

Det vil være hensigtsmæssigt, at eleverne i løbet af undervisningsforløbet får lejlighed til at arbejde under eksamenslignende forhold, så de har en realistisk fornemmelse af, hvad de kan overkomme inden for de givne tidsmæssige rammer..

Eksamen foregår på grundlag af ukendt tekstmateriale.

Det ukendte tekstmateriale kan ikke stamme fra et værk, hvorfra der er læst uddrag i undervisningen, men det kan f. eks godt være et uddrag af et andet værk af samme forfatter. En interviewsamling betragtes som en antologi, og interviews, der ikke er læst på klassen, kan bruges som ukendt tekstmateriale

En normalside svarer til 1300 bogstaver eller 30 verselinjer.

Prøvematerialet, dvs. det ukendte billedmateriale og det ukendte tekstmateriale, vælges af læreren og sendes til godkendelse hos censor normalt senest 5 hverdage inden prøven.

Eksamensbekendtgørelsen (§ 2, stk. 1) kræver, at *prøverne skal tilrettelægges med henblik på at dokumentere graden af målopfyldelse i forhold til væsentlige mål og krav*. Det betyder, at de emner, der indgår som grundlag for prøven, tilsammen skal dække de faglige mål og kernestoffet.

Med hensyn til præsentationsdelen, medfører det, at der ikke nødvendigvis skal laves eksamensspørgsmål til samtlige studerede emner, men at man evt. kan udvælge et antal emner, idet det dog skal sikres, at de faglige mål og kernestoffet er dækket. Et for begrænset antal emner er ikke et tilstrækkeligt grundlag for at kunne afprøve fagets og niveauets faglige mål og kernestof. Eleverne skal på forhånd vide, hvilke emner der indgår som grundlag for prøven, og det noteres på undervisningsbeskrivelsen, hvilke af de studerede emner der indgår som del af prøvegrundlaget.

Alle eksamensspørgsmålene til en prøve med mundtlig besvarelse skal fremlægges ved prøvens start. Eksamensspørgsmålene til begge delprøver fordeles ved lodtrækning blandt eksaminanderne. Hver eksaminand skal kunne vælge mellem mindst fire spørgsmål. Det samme ukendte prøvemateriale må højst anvendes ved 3 eksaminationer på samme hold, hvilket gælder prøvematerialet til begge delprøver. Ved lodtrækningen er eksaminator og censor normalt til stede.

Eksaminanden må anvende alle hjælpemidler bortset fra kommunikation med omverdenen og oversættelsesprogrammer, dvs. software eller netbaserede programmer, der kan oversætte hele sætninger og hele tekster fra et sprog til et andet. Eleverne instrueres i, hvordan de bedst udnytter hjælpemidler i forberedelseslokalet og under eksaminationen.

Prøven består af to dele: Rækkefølgen er fakultativ.

Til begge dele gives en samlet forberedelse på ca. 1 time.

1. *Redegørelse og uddybende samtale på italiensk samt tekstforståelse med udgangspunkt i en ukendt, ubearbejdet italienskprosetekst med et omfang på ca. 1 normalside*

Tekstmaterialet skal have tilknytning til et af de studerede emner. Det ukendte tekstmateriale forsynes med forfatter, titel, kilde og udgivelsesår samt en kort indledning til teksten på italiensk, og det angives hvilket emne, materialet har tilknytning til. Der opgives ikke gloser, medmindre det drejer sig om nødvendige realkommentarer eller specielle gloser.

Som hovedregel gælder, at et tekstmateriale er et *tekstmateriale*. Dvs. der kan ikke inkluderes billeder. Dog vil der være tilfælde, hvor billeder naturligt indgår, f. eks hvis den ukendte tekst er en avisartikel, hvor der i artiklen oprindeligt er et foto. Da vil billedet blot følge med og ikke medtælle i normalsideoptællingen. I sin præsentation vælger eksaminanden selv, hvilken vinkel der lægges på teksten, hvad der er relevant at trække frem osv.

Under præsentationen kan eksaminanden benytte egne noter, transparenter, elektronisk præsentation eller lignende, men oplæsning herfra kan ikke i sig selv tælle positivt i bedømmelsen. Præsentationen varer normalt 5-7 minutter, og herunder skal eksaminanden inddrage det studerede emne, som tekstmaterialet har tilknytning til. Herefter følger en uddybende samtale mellem eksaminand og eksaminator.

2. *Samtale på italiensk med udgangspunkt i et ukendt billedmateriale om almene emner*

Det vigtige her er den spontane samtale, interaktionen mellem eksaminator/censor og eksaminanden. Eksaminanden skal naturligvis demonstrere en forståelse af, hvad billedet forestiller eller udtrykker, men det vil være forkert at tale om egentlig billedanalyse, hvilket ikke er hensigten med denne delprøve. Samtidig er det vigtigt at understrege, at eksaminanden i samtalen skal demonstrere, at han/hun kan bevæge sig sprogligt spontant på flere niveauer, og det vil være i denne sammenhæng, at eksaminanden får brug for at inddrage viden om kulturelle, samfundsmæssige, historiske og/eller almenmenneskelige forhold. De billeder, der vælges som prøvemateriale, må ikke relatere sig åbenlyst til de studerede emner, dog kan det næppe undgås, at visse billeder i nogen grad overlapper med brede emner som "La famiglia" og lignende. Det må heller ikke være et materiale, der lægger op til beretning eller fortælling, f. eks tegneseriestriber.

Der kan på billedmaterialet være en kort italiensk titel hentet fra den sammenhæng, billedet oprindeligt forekom i, f. eks i forbindelse med et billede fra en avis.

Det er vigtigt, at det bliver en samtale, og denne del af prøven skal vurderes på det grundlag. En forudsætning for, at samtalen glider, er bl.a. eksaminandens ordforråd og sproglige beredskab generelt, men det vil ikke kunne kræves, at der optræder et bestemt antal gambitter, eller at der spores et bestemt antal endsigende en bestemt slags kommunikationsstrategier.

Normalt vil denne del vare 5-7 minutter.

Eksaminationstiden er i alt ca. 30 minutter inkl. votering.

4.3 Bedømmelseskriterier

Ved prøven bedømmes det, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål.

4.3.1 Den mundtlige prøve

Der gives én samlet karakter for eksaminandens præstation. Der skal anlægges en helhedsvurdering af eksaminandens præsenterings-, samtale- og redegørelseskompetence, forståelse af eksaminators spørgsmål, forståelse af og kendskab til det ukendte tekstmateriale, kendskab til det studerede emne og evne til at perspektivere til dette.

Ved bedømmelsen af den produktive sprogfærdighed lægges mest vægt på, hvad eksaminanden faktisk formår at udtrykke. Naturligvis skal eksaminanden tale så korrekt som muligt både med hensyn til udtale/intonation og grammatik, men i stedet for at opregne fejl skal eksaminator og censor snarere vurdere præstationen efter, i hvor høj grad eksaminanden reelt har formået at sige noget. En indholdsrig samtale med nogle sproglige fejl skal vurderes højere end en samtale, hvor eksaminanden ikke vover sig ud over de mest almindelige konstruktioner og derfor heller ikke laver så mange fejl.

Karakterfastsættelse

For den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler, gives karakteren 12, jf. Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse, BEK nr. 262 af 20/03/2007.

4.4 Karakterbeskrivelser

Karakterskalaen er 7-trins-skalaen, jf. Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse, BEK nr. 262 af 20/03/2007. De 7 karakterer er:

- 12: *For den fremragende præstation.*
- 10: *For den fortrinlige præstation.*
- 7: *For den gode præstation.*
- 4: *For den nogenlunde præstation.*
- 02: *For den tilstrækkelige præstation.*
- 00: *For den utilstrækkelige præstation.*
- 3: *For den ringe præstation.*

Nedenfor præsenteres eksempler på beskrivelser af karaktererne 12, 7 og 02. Disse beskrivelser har alene vejledende karakter. Bedømmelserne af de konkrete præstationer skal ske på baggrund af

- de faglige mål (læreplanens pkt. 2.1)
- bedømmelseskriterierne (pkt. 4.3)
- et professionelt, fagligt skøn
- en samlet vurdering af præstationen.

Eksempel på beskrivelse af de mundtlige karakterer 12, 7 og 02 på Italiensk B

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
----------	------------	-------------

12	Fremragende	Eleven/kursisten udtrykker sig i sin redegørelse for tekstmaterialet såvel som i samtale og diskussion i et enkelt og sammenhængende sprog og med et grundlæggende ordforråd. Eleven/kursisten viser sikkerhed i den nødvendige idiomatik, morfologi og syntaks med fortrinsvis uvæsentlige fejl. Eleven/kursisten viser god indsigt i tekstmaterialet og det tilknyttede emne og inddrager stort set alle relevante aspekter.
7	Godt	Eleven/kursisten udtrykker sig i sin redegørelse for tekstmaterialet såvel som i samtale og diskussion i et enkelt og nogenlunde sammenhængende sprog. Eleven/kursisten viser rimelig sikkerhed i det grundlæggende ordforråd og i den nødvendige idiomatik, morfologi og syntaks, med en del fejl, som dog ikke forstyrrer kommunikationen. Eleven/kursisten viser en god forståelse af tekstmaterialet og det tilknyttede emne og inddrager flere relevante aspekter.
02	Tilstrækkeligt	Elevens/kursistens sprog er gennemgående forståeligt, men noget usammenhængende, og der er flere alvorlige fejl, hvilket i nogen grad forstyrrer kommunikationen. Tekstmaterialet er i store træk forstået. Eleven/kursisten inddrager i tilstrækkeligt omfang relevante aspekter i behandlingen af tekst og emne.